

Θεατρικές πρώτες

«Ο Τηλέρως»

Σκηνικό παιχνίδι τοῦ κ. ΓΡ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ
ΘΕΑΤΡΟ «ΔΕΛΦΟΙ» — ΘΙΑΣΟΣ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ

«Τὸ ταξίδι τοῦ κ. Περισδόν»

Κωμωδία τῶν ΛΑΜΠΙΣ καὶ ΜΑΡΤΕΝ
ΘΕΑΤΡΟ «ΛΥΡΙΚΟΝ»—ΗΜΙΚΡΑΤΙΚΟΣ ΘΙΑΣΟΣ
ΚΟΤΟΠΟΥΛΗ

Κριτικό σπουδέα τοῦ κ. ΠΟΛ. ΜΟΣΧΟΒΙΤΗ

‘Ο «Τηλέρως» τοῦ κ. Γρ. Ξενοπούλου (τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν) ἐδόθη τὴν περασμένην ἑδδομάδα εἰς τὸ θέατρον «Δελφοί» ἀπὸ τὸν θίασον (μίαν ὥμαδα μᾶλλον, συντάθεσαν πρὸς «έργασίαν», κατὰ τὴν καθιερωμένην ἔκφρασιν, μὲ τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ Ταμείου Ἐργασίας τοῦ Σωματείου Ἡθοποιῶν, ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ ὅποιου εὐρίσκεται ἡ κ. Ἡώς Παλαιολόγου μετά τοῦ συζύγου τῆς. Τὸ πρόγραμμα ἀνήγγελλε τὸ ἔργον ὡς «κωμῳδίαν». Ο σεβαστὸς συγγραφεὺς ὅμως εἰς ἐν ἄρθρον του δημοσιεύθεν πρὸ τῆς «πρώτης» τὸ ἐνεφάνισεν ὡς ἔργον γραφεὺς «χωρὶς ἀξιώσεις» διὰ βαρύτερον τι ἀπὸ ἕνα «σκηνικὸ παιχνίδι». Ἀπὸ τὸ ὄποιον τὸ μόνον ἐτονίσε—ποὺ θά—πρεπε νὰ περιμένῃ τὸ κοινὸν (καὶ νὰ ζητῆσῃ ἡ κριτική) εἰνε ὡς σκηνικὸ παιχνίδι νὰ ἔχῃ κέφι, δροσιά, πνεύμα, θεατρικότητα. Τὴν ὑπόθεσιν τὴν διηγήθη ὁ ἴδιος ὁ συγγραφεὺς διὰ μακρών εἰς τὸ ἄρθρον του αὐτοῦ. Δέν νομίζομεν συνεπώς ὅτι ὑπάρχει ἀνάγκη νὰ ἐπαναλάβωμεν ἐδῶ τὴν ἱστορίαν τοῦ δικηγόρου ποὺ εἶναι : ‘Ἀρκετὰ μεγάλος στὰ χρόνια ὥστε νὰ μπορῇ νὰ λέγῃ σὲ μιὰ κοπέλλα εἴκοσι χρόνων περασμένων (τὴν κ. Ἀποστολίδη) ὅτι τὴν ἔχόρευε στὰ γόνατά του δταν ἡταν μπεμπέκα. Ἀρκετὰ σοδαρὸς ὥστε νὰ ἔχῃ γραφεῖον, νὰ εἶνε γνωστὸς καὶ σχηματισμένος ὡς δικηγόρος. Καὶ συγχρόνως ἀρκετὰ παιδὶ ὥστε νὰ ἀλληλογραφῇ μὲ σγνωστες κοπέλλες ὡς «Δασάνη» ἐπὶ τῇ βάσει ἀγγελιῶν περιοδικῶν καὶ ἀρκετὰ νέος διὰ νὰ εἶνε γνωστὸς ὡς περίπου κατ’ ἐπάγγελμα ὄργανωτῆς μικτῶν ἐκδρομῶν. Εἰς τὶς ὅποιες δέχεται νὰ φωτογραφῆται μὲ ὥμαδες κοριτσιῶν μὲ μαγιώ, εἰς διάφορες πόζες ποὺ εἶνε μόνον κατὰ τὸ μᾶλλον ἡ ἡττον ἀφελεῖς, στέλλων ἄλλως τε μόνος του τέτοια ἐνστατωνεῖς τὴν κοπέλλαν τῆς δι’ ἀλληλογραφίας ἐρωτικῆς του σχέσεως. Ἀφ’ ἔτερου σύτε περίπτωσις κριτικῆς ἀναλύσεως ὑπάρχει. Καθε-

παιγνίδι — καὶ τὸ σκηνικὸ σᾶν τ’ ἄλλα — δὲν δέχεται ἀνάλυσι. ‘Ανάλυσις θὰ πῆ ξεβίδωμα πρὸς ἀνακάλυψιν τοῦ τι ὑπάρχει δαθύτερα. Τὸ παιγνίδι ὅμως, καθε παιγνίδι, δαθύτερα δὲν ἔχει τίποτα (ἄλλοιως δὲν εἶνε παιγνίδι). Εἶνε ἔνας ὄρεας. Εἶνε ἡ ώραία κούκλα ποὺ εἶνε ώραία καὶ κούκλα μόνον ἔαν, καὶ μόνον ἐφ’ ὅσον, δὲν τῇ διαλύετε γιὰ νὰ δῆτε τί ἔχει μέσα.

‘Ως σκηνικὸ παιγνίδι — τὸ εἶδος σημειωτέον εἶνε μᾶλλον σπάνιον εἰς τὸ θέατρόν μας τῶν τελευταίων τεύλαχιστον ἐτῶν — ὅμως ὁ «Τηλέρως» εἶνε πραγματικά γεμάτο χαρίσματα. ‘Εχει δροσιά, κέφι, καὶ πρὸ πάντων τεχνική σκηνική. ‘Ο κ. Ξενόπουλος, μάστορης τοῦ θεάτρου ἀναντίρρητος, ἀποφασίσας αὐτὴν τὴν φορὰν ὡς συγγραφεὺς νὰ «παίξῃ» δὲν μπορούσε παρὰ καὶ «παίζοντας» νὰ ὑπάρξῃ «τεχνίτης» τῆς σκηνῆς καὶ τοῦ διαλόγου.

◎ ◊

Αὐτὰ διὰ τὸ ἔργον. Είδα νὰ γίνεται κάπου συζήτησις καὶ περὶ τοῦ ὅτι τὸ ἔργον «ἀνέβηκε» καλὰ διότι —λέει— τὸ «ἀνέβασμε» ἡ κυρία Ἡώς Παλαιολόγου. Παρακαλῶ ν’ ἀφήσωμε τὰ ἀστεῖα. Βρίσκω ὅτι τὸ «ἀνέβασμα» ἐνός θεατρικοῦ ἔργου ἡ εἶνε ὑπόθεσις σοδαρή καὶ τότε δὲν φτάνει νὰ μπορῇ κανεῖς νὰ περιφέρηται μετά τινος ἔστω καὶ μεγάλης ἐπιτυχίας εἰς τὸ σανδίδι, διὰ νὰ μπορῇ νὰ ἔχῃ καὶ σκηνοθετικάς ἀξιώσεις ἡ εἶνε ὑπόθεσις ἀστεῖα. Τότε δὲν ἀξίζει τὸν κόπο νὰ γίνεται κουβέντα περὶ σκηνοθεσίας.

◎ ◊

“Οσον ἀφορᾶ τὸ παίξιμο, εἰς τὴν «πρώτην» τούλαχιστον, τὸ σκηνικὸ αὐτὸ παιγνίδι, τὸ ἐσακάτεφε κυριο λεκτικῶς ὁ πρωταγωνιστὴς τοῦ θίασον. Πρώτον δὲν ξέρω γιατὶ εἶχε ενα περίεργο, διὰ παλαιὸν ἀρτίστων, τράκ. Δεύτερον — ὅπως δὲν ἡμπορεῖ νὰ μὴν ἀναγνωρίζῃ καὶ ὁ ἴδιος — δέβαισα δὲν εἶχε καμμίαν ὅπολύτως φυσικὴν ἡ καλλιτεχνικὴν (Συνεχεία στὴν 4η σελίδα)

(Συνέχεια ἀπὸ τὴν 1η σελίδα)
καταλληλότητα διὰ τὸν ρόλον αὐτὸν.
Ο κ. Παλαιολόγος ἡμπορεῖ νὰ εἶνε ὡς
καρατερίστας μία ὥφελιμότης, δεδοί-
ως ὅμως δὲν ἡμπορεῖ νὰ ἔχῃ τὴν ἀξίω-
σιν νὰ παίζῃ τοὺς «ζὲν πρεμιέ».

Οσον ἀφορᾶ τὰ ἄλλα μέλη τοῦ θι-
όσου εἶνε — (ἔξω ἀπὸ τὸν κ. Παπαγε-
ωργίου ίδιως, ποὺ ὅμως δὲν παίζει
στὸν «Τηλέρωτα», καὶ τὴν κυρίαν Να-
νάννην Παπαδοπούλου) — μερικοὶ μὲν μι-
κρές ὥφελιμότητες, οἱ περισσότεροι δὲ
ἀπλά παραληρήματα. Ή κυρία Ἡώς
Παλαιολόγου ἔπαιξε τὸν πρώτο ρόλο
κάλλιστα. Ή κυρία Παλαιολόγου ὅμως
ἐν τούτοις εἶνε μία καλλιτέχνης μὲν πη-
γαίον τάλαντον ὑπολογήσιμον διὰ με-

ρικάς κατηγορίας ρόλων, δὲν εἶνε ὅμως
ἀπὸ καμμιάς ἀπολύτως ἀπόφεως καλ-
λιτέχνις τόσον μεγάλης ὀλκῆς ὥστε νὰ
μπορῇ νὰ ἀποτελῇ τὸ κέντρον καὶ μά-
λιστα τὸ καλλιτεχνικὸν ἀπαντόν ἐνὸς
θιάσου εἰς τὰς Ἀθήνας. Ἐχει προσόν-
τα, εἶνε μία καλή «μικρομέγαλη ἐνζε-
νύ», ἔχει πείραν τοῦ σανιδιοῦ, ἄλλα
αυτὰ δὲν τόσον ὥστε νὰ φθάνουν μόνον
διὰ νὰ τὴν ἀναδεικνύουγει χρησιμώτα-
τον στοιχείον μέσα εἰς ἓνα καλὸν θιά-
σον. Δέν φθάνουν γιὰ παραπάνω. Μέσα
εἰς ἓνα θιάσον θὰ ἔπαιρνε ἄλλως τε
τὴν εὔκαιριαν νὰ «δημιουργήσῃ» διότι
θὰ ἔπαιστε νὰ εἶνε μόνον αὐτοδίδακτος.
Θά είχε τὴν εύχέρειαν νὰ ιδῇ, νὰ μά-
θῃ, νὰ πλαισιωθῇ, νὰ διδαχθῇ. Εἶνε

κρίμα διότι εἰς τὴν φιλοδοξίαν νὰ εί-
νε θιάσαρχίνα σπαταλά τὰ φυσικά τῆς
δῶρα πουθενά θὰ τῆς ἐπέτρεπαν ώς «δεύ-
τερη» νὰ δημιουργήσῃ καὶ «πρώτης»
τάξεως ἐπιτυχίες. Θίασος καὶ θέατρον
θὰ τὴν πρωτίστως: σύνολο, σ-υ-ν-ο-λ-ο,
ΣΥΝΟΛΟ.

◎◎

Πρωτήτερα ὅπο τὸν «Τηλέρωτα» —
πουδού λένε ὅτι τώρα «ξέστρωσε» καὶ
ἀκούγεται εὔχορδιστα (τὸ εὔχοματι) —
ὅ θίασος ἔδωκε ἔνα «λεβέτ ντε ριντώ»
ὁπειλόμενον εἰς τὸν φίλον ιατρὸν κ.
Δρακούλιδην, γράφοντα ώς γνωστὸν
ὑπὸ τὸ φευδώνυμον «Ἀγγελός Δόξας».

Π. Μ.